

Република Србија
ФАКУЛТЕТ ПЕДАГОШКИХ НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ
Број: 01-22294
24.5.2019
Јагодина

На основу члана 73. став 7. Статута, Факултет педагошких наука
Универзитета у Крагујевцу обавештава јавност

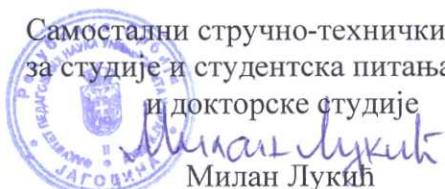
I. Ставља се на увид јавности завршни рад на мастер академским студијама, под називом *Заслуђеност покрећних итара у физичким активностима деце смирије узрасне прве*, кандидата Дијане Степановић и *Извештај комисије за оцену и одбрану наведеној завршној ради* број 01-2202/1 од 23.05.2019. године.

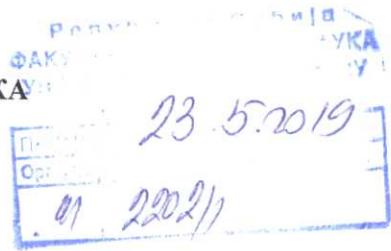
II. Извештај Комисије ставља се на увид јавности објављивањем на сајту Факултета. Завршни рад на мастер академским студијама и извештај комисије стављају се на увид јавности у библиотеки Факултета.

III. Рок објављивања: 8 дана.

IV. Примедбе и предлози на урађени завршни рад на мастер академским студијама и извештај комисије достављају се у предвиђеном року преко пословног секретара.

Достављено администратору и библиотеци, и истакнуто на огласној табли 24.05.2019. године.

Предмет: Извештај комисије за оцену и одбрану **ЗАВРШНОГ РАДА НА МАСТЕР АКАДЕМСКИМ СТУДИЈАМА**

Одлуком Наставно-научног већа Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу бр. 01-6379/1 од 06.12.2018. године образована је комисија за оцену и одбрану завршног рада на мастер академским студијама, под називом **ЗАСТУПЉЕНОСТ ПОКРЕТНИХ ИГРА У ФИЗИЧКИМ АКТИВНОСТИМА ДЕЦЕ СТАРИЈЕ УЗРАСНЕ ГРУПЕ**, кандидата **Дијане Стјепановић**, у саставу:

1. Др Живорад Марковић, редовни професор Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, за ужу научну област *Физичка култура са методиком наставе*, председник.
2. Др Даница Џиновић-Којић, редовни професор Учитељског факултета Универзитета у Београду за ужу научну област *Методика физичкој васпитања*, ментор.
3. Др Сандра Милановић, доцент Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, за ужу научну област *Физичка култура са методиком наставе*, члан.

Поступајући по Одлуци Наставно-научног већа Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, а у складу са академским правилима и уобичајеним нормама које важе и примењују се у оваквом раду Комисија је упозната са структуром и текстом **завршног рада на мастер академским студијама**, а која је, у сасвим прикладној форми, правовремено достављена, па је објективно у могућности, захваљујући на поверењу подноси Наставно-научном већу Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу следећи

ИЗВЕШТАЈ

Завршни рад на мастер академским студијама **Дијане Стјепановић ЗАСТУПЉЕНОСТ ПОКРЕТНИХ ИГРА У ФИЗИЧКИМ АКТИВНОСТИМА ДЕЦЕ СТАРИЈЕ УЗРАСНЕ ГРУПЕ** је урађен на 58 страна формата А4, са проредом – један и јо, примереним маринама и бројем редова текста по страници. Опскрбљен је са 11 табела, које су уграђене у основни текст завршног рада и са истим чине сасвим логичну целину.

Консултовано је 22 библиографске единице (литература) и углавном су то дела и радови који се директно односе на истраживани простор, а временски су актуелни и релевантни за ниво, врсту и намену рада. Завршни рад, такође, садржи краћи извод (резиме) на српском и енглеском језику што посебно желимо да истакнемо.

Текст је логички и функционално раздељен на шест посебних поглавља подељених у одређена потпоглавља. Свако поглавље рада чини, у стилском и функционалном смислу, сасвим логичан део рада, али су, такође, и сви ти делови завршног рада укомупоновани у једну кохерентну целину, која је у чврстој „вези“ са основном идејом рада.

Кандидат у *уводном делу* истиче значај покретних игара за децу предшколског узраста. Игра је активност од посебног значаја у предшколском узрасту и у њој се изражава напор малог детета да превазиђе раскорак између сопствених могућности да се утиче на збивања која одређују његово живљење и образца понашања које мора да усвоји да би се успешном прилагодио стварности којом постепено овладава.

Многе начине забављања називамо играма. Игра се, најопштеније, разликује од мануалног или интелектуалног рада, иако се те две активности у неким аспектима преплећу. Добар пример за изречену тврђњу је спорт, који по свим значајностима спада у категорију игара, међутим у професионалним оквирима поприма карактеристике које се обично вежу за традиционално схватање рада.

Основна разлика између игре и других активности, нарочито рада, је у томе што је игра слободна, спонтана активност која је сама себи циљ.

Темом Засићујућеносћ јокрејних игара у физичким активностима деце старије узрасне групе желело се утврдити да ли васпитачи у активностима физичког васпитања реализују покретне игре и колико често.

У *теоријском делу* рада кандидат се осврнуо на карактеристике дечје игре.

Игра, као и свака друга људска активност, има разне карактеристике. Свака игра мора бити слободна, сопствана активносћ која се збива без икакве спољне нужности. Слободна, пре свега од тираније и хитних потреба, чврсто одређеног циља и претњи које долазе из средине, нарочито ризика од неуспеха. Уплитањем у игру одрасли јој увек одузимају нешто од спонтаности и оригиналности, практично је уништавају. Игра има нагонску снагу па се упражњава увек када се јави жеља, а жеља се јавља услед неодољиве потребе детета за кретањем и потребе да излије позитивне емоције. Зато је игра најбоље средство таквог задовољења. Затим свака игра мора бити добровољна. Играч у њу ступа само својом вољом и придржава се правила према сопственој одлуци. Као карактеристику игре можемо издвојити и *неограниченосћ јокреја*, јер у игри доминирају покрети и комбинације покрета и кретања који се не могу унапред предвидети. Све комбинације зависе од тренутне ситуације, а те ситуације омогућавају играчу да научене покрете и кретање примењује на веома различите начине. Програмска концепција предшколског васпитања и образовања почива на идеји да дете кроз игру учи. Учећи се игара и учествовањем у њима израста у активно и креативно биће, будући да је игра и креативни акт.

Кључне компоненте игре су мотивација за достизање неког циља, правила, те интеракција, односно контакт између учесника. Многе игре су корисне и едукативне јер актере игре терапују на усвајање нових знања и вештина. Истиче се да је кроз игру могуће трансформисати различите обрасце дечијег понашања и подстицати нове моделе, што доприноси даљем развоју потенцијала. Својим изузетним формативним могућностима игра подстиче развој дечијих способности и ствара предуслове за њихово усложњавање на старијим узрастима. Док се игра, дете истражује свет око себе и сопствене могућности, проналази и измишља нове могућности деловања у различитим ситуацијама.

Многи аутори су настојали да класификују игре по разним аспектима како би дошли до одређених група игара са сличним карактеристикама. Зато у литератури постоји већи број класификација као што су према: узрасту, полу, карактеру активности, флуиди у коме се изводе, годишњем доби, моторичким способностима, облицима кретања, итд. Ипак у литератури, како из области педагогије и психологије, тако и из области физичке културе најчешће се среће класификација игара у четири велике групе: функционалне игре; игре маште или игре улога; игре са готовим правилима и конструктивне игре (Ђорђевић 1978).

У раду тежиште је стављено на покретне игре деце које представља једну од основних форми рада. Покретна игра је, како и сам назив каже, игра у којој је основно извођење покрета, кретања. Са друге стране покрет је тај који обезбеђује решавање задатака игре. Усмерена активност представља форму рада погодну за усвајање нових кретњи, док покретној игри припада водећа улога у њиховом даљем развијању и усавршавању.

Покретна игра, зависно од садржаја, задатака и правила, различито ангажује а и утиче на дете, зато је и треба што више примењивати у васпитно-образовном раду. За време игре, дете је активно и радосно, са уживањем трчи, скаче, пење се, провлачи, хвата и гађа - јер тада задовољава своју потребу за кретањем. Активно дете има више услова да се физички развија, јер кретањем подстиче крвоток и размену материје у организму, дисање и вентилацију плућа, терморегулацију. Покретне игре се убрајају у игре са готовим правилима и заснивају се на вршењу одређених кретњи и радњи сопственим телом, уз помоћ разних реквизита и справа, нпр: лопти, обруча, палица, погодних играчака, љуљашки, тобогана, чиме добијају мотивацију игре. У свом примарном виду оне не морају имати неку посебну тематику, улоге и елементе са симболичким значењем, већ у првом плану радња, чије вршење захтева снагу, спретност или брзину, којој даје смисао игровни задатак. То је, на пример, трчање за неким да би се дотакао или хватање некога (вије, шуге), разне игре гађањем, додавањем, прескакање и др.

Правила су повезана са садржајем и одређују како ће се учесници у игри понашати и извршавати задатке. Она чине игру интересантнијом и усмеравају активност деце у појединим улогама. Правила морају бити логична, разумљива и прихватљива деци.

Велика пажња у раду је посвећена значају и избору покретних игара у физичком васпитању деце предшколског узраста, те врстама и практичним примерима.

Методологија истраживања

Методологијом су обухваћени: предмет и проблем истраживања, циљ и задачи истраживања, хипотезе истраживања, методе и поступци истраживања, узорак и време истраживања.

Предмет истраживања је заступљеност покретних игра у физичким активностима деце старије узрасне групе.

Проблем истраживања формулисан је у питању: *да ли васпитачи у физичким активностима деце старије узрасне групе реализују покрећне игре и колико често?*

Циљ истраживања је, на основу мишљења васпитача, утврдити заступљеност покретних игра у физичким активностима деце старије узрасне групе. Циљ је и утврдити врсте покретних игара које васпитачи реализују у физичким активностима.

У складу са предметом и циљем истраживања дефинисани су следећи задаци:

1. Утврдити заступљеност покретних игра у физичким активностима деце старије узрасне групе;
2. Утврдити које врсте покретних игара васпитачи реализују у старијој васпитној групи.
3. Утврдити који су чиниоци неопходни за реализацију покретних игара у старијој васпитној групи.
4. Утврдити начине за побољшање услова за реализацију покретних игара.

Хипотезе истраживања

Претпоставља се да васпитачи у физичким активностима, усмереним и слободним, примењују различите врсте покретних игара.

Посебне хипотезе:

- Претпоставља се да су покретне игре често заступљене у физичким активностима деце старијег узраста.
- Претпоставља се да васпитачи у старијој узрасној групи најчешће реализују покретне игре са елементима ходања и трчања.
- Претпоставља се да избор покретних игара зависи од искуства васпитача.
- Претпоставља се да васпитачи сматрају да је неопходан већи степен корелације физичког васпитања, конкретно покретних игара, са осталим областима васпитно-образовног рада.

Методе и поступци истраживања

У истраживању се користила дескриптивна метода, техника анкетирање, инструмент – анкетни упитник који се састоји од 10 питања. Девет питања је затвореног типа са понуђеним одговорима и једно питање отвореног типа.

Истраживање је обављено у току септембра 2018. године. Узорак васпитача је чинило 50 васпитача / васпитачица ПУ „Наша радост” у Сопоту из четири вртића.

II РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Добијени резултати скале приказани су табеларно и графички и показују следеће:

Покретна игра служи детету као школа покрета, а у исто време утиче на развој пажње, мишљења, брзо реаговање и др. Кроз покретну игру дете учи нове покрете и примењује научено, развија одлучност, одважност, истрајност и друге особине позитивне личности.

Покретне игре су према мишљењу 45 васпитача, обавезан део физичких активности деце старије узрасне групе. Већина васпитача (43) сматра да би покретне игре требало да буду заступљене пет пута недељно, док седам васпитача сматра да заступљеност покретних игара треба да буде три пута недељно. Васпитачи схватају улогу и значај физичког васпитања и већина васпитача (90%) реализује покретне игре као део физичких активности деце старије узрасне групе. Овим је прва посебна хипотеза *да су покрећне игре често застапљене у физичким активностима деце старије узрасне групе*, потврђена.

Другим задатком истраживања се сазнало које су врсте покретних игара најпримереније за рад са децом старије узрасне групе.

Резултати су показали да је свих 50 васпитача навело игре за усвајање навика ходања и трчања као игре које су најпримереније овом узрасту, 24 васпитач је навело игре за усвајање навика бацања и хватања, 21 васпитач игре за усвајање навика скакања, поскакивања и прескакања, 21 васпитач игре за усвајање навика дизања и ношења, 16 васпитача је навело игре за усвајање навика пењања, пузњања и провлачења, 13 васпитача игре за усвајање навика вучења и потискивања, а три, односно два васпитача сматра да су игре у води, односно на снегу најпримереније за децу старије узрасне групе.

Код питања отвореног типа васпитачи су наводили игре које најчешће примењују у раду са децом старије узрасне групе. Наведене игре су приказане у *Табели I*.

Табела 1. Покрећне игре које васпитачи примењују у раду са децом старије узрасне групе

Игре за усвајање навика ходања и трчања	<i>Шује, Ледени чика, Иде маца око тебе, Паук и муве, Осе и љчеле, Ухватајши ме, Орао, Ласиће и мушкице</i>
Игре за усвајање навика скакања, поскакивања и прескакања	<i>Рога и жабе, Мачка и љишице, Овце и вук, Зец у кућици, Пас и мачка</i>
Игре за усвајање навика бацања и хватања	<i>Хватај и не искушиш јаја, Пойштом кроз ноће, Бацање лојиште у кругу, Хватај!, Ко ће игра?, Бацање лојиште преко мреже, Погоди лисицу у ноћу, Стапни лојишту</i>
Покретне музичке игре	<i>Берем, берем ћрожаће, Ја посејах лан, Кока и љилићи, Ласиће проласиће, Скаче врабац у колу, Ринће, ринће јажа</i>

На основу добијених резултата се може закључити да васпитачи сматрају да су игре за усвајање навика ходања и трчања су игре најпримереније деци старије узрасне групе тако да је друга посебна хипотеза *да васпитачи у старијој узрасној групи најчешће реализују покрећне игре са елементима ходања и трчања* потврђена.

Када су у питању чиниоци неопходни за реализацију покретних игара у старијој васпитној групи резултати су показали да је најважнији чинилац, према мишљењу 19 васпитача, мотивација деце. Једанаест васпитача сматра да је искуство васпитача најважнији чинилац, по 10 васпитача сматра да су материјални услови (сала), односно справе и реквизити најбитнији чинилац успешне реализације покретних игара.

Када су у питању облици рада у којима су заступљене покретне игре резултати показују да васпитачи покретне игре најчешће примењују у самосталним активностима деце (18 васпитача), 9 васпитача у усмереним активностима, по 8 васпитача покретне игре примењују у покретним играма – играоницама односно у плесовима (покретне игре са текстом и певањем), три васпитача покретне игре примењују у шетњи и на излетима и по 2 васпитача најчешће покретне игре примењују у јутарњем вежбању односно на летовању и зимовању.

Највећи број васпитача (42) сматра да је најпримереније покретне игре реализовати на отвореном простору тј. на терену, а 8 васпитача сматра да је реализација покретних игара најпримеренија у сали.

На основу свега наведеног можемо да закључимо да је наша треча посебна хипотеза *да избор покрећних игара зависи од искуства васпитача делимично* потврђена.

На крају испитивања васпитачи сматрају да је активно учествовање васпитача у покретним играма веома значајно (38 васпитача). Услови за реализацију покретних игара, према мишљењу васпитача, највише се могу побољшати већим степеном корелације са другим методичким областима (14 васпитача), затим осавремењивањем простора за игру и ангажовањем родитеља (по 11 васпитача). Повећање спарава и реквизита је према мишљењу 9 васпитача веома битан услов за успешнију реализацију покретних игара, а пет васпитача сматра да би учешће васпитача у покретним играма допринело бољој реализацији. И овде се може закључити четврта посебна хипотеза *да васпитачи сматрају да је неодходан већи стапајен корелације физичкој васпитања, конкретно покрећних игара, са освештаним обласцима васпитно-образовног рада*, потврђена.

III ЗАКЉУЧАК И ПРЕДЛОГ

Кандидат *Дијана Степановић* је испунила све Законом предвиђене услове за израду и преглед финалне верзије завршног рада на мастер академским студијама. Завршни рад је у целини урађен са савременим теоријско-методолошким захтевима израде научних радова. Планирано истраживање успешно је реализовано. Систематично и прегледно су представљени резултати емпириског истраживања. Обимна и референтна литература истакнутих аутора условила је адекватан приступ теоријском оквиру рада и дискусији добијених резултата.

Комисија је једногласна у оцени да завршни рад на мастер академским студијама има све карактеристике самосталног научног рада и представља значајан допринос сложеној, значајној и актуелној проблематици у области спортско – рекреативних активности деце предшколског узраста.

На основу укупне квантитативне и квалитативне анализе свеукупног рада Комисија за оцену и одбрану завршног рада на мастер академским студијама је једногласна у оцени да је кандидат **Дијана Степановић** испунила све законске и научне захтеве које се од ње у смислу писања завршне верзије завршног рада на мастер академским студијама и траже, те предлаже Наставно-научном већу Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу да прихвати урађени завршни рад на мастер академским студијама под називом **ЗАСТУПЉЕНОСТ ПОКРЕТИХ ИГРА У ФИЗИЧКИМ АКТИВНОСТИМА ДЕЦЕ** и кандидата позове на јавну одбрану.

Комисија:

1.

Др Живорад Марковић, редовни професор Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, за ужу научну област *Физичка култура са методиком наставе*.

2.

Др Даница Џиновић-Којић, редовни професор Учитељског факултета Универзитета у Београду за ужу научну област *Методика физичкој васпитања*.

3.

Др Сандра Милановић, доцент Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, за ужу научну област *Физичка култура са методиком наставе*.